

El guió d'una vida

Salter atrapa amb frases precises, netes, apassionades però estranyament assossegades

Foto: Carmen Jost

Va dir Borges que *«Uno se enamora de una línea, después de una página, después del autor. Bueno, ¿por qué no? Es un hermoso proceso?»* i va ser talment així, amb les pauses necessàries per assaborir la vivacitat i l'ambició de la seva escriptura, com em vaig anar enamorant de Salter fins al punt de venerar-lo. L'Altra editorial publica ara *Anys llum* (<http://www.laltraeditorial.cat/livre/anys-llum/>) en català, amb una traducció impecable d'Albert Torrecasana. Una novel·la escrita l'any 1975 que ens mostra, gairebé com una sàtira, les vides d'un matrimoni format pel Viri i la Nedra i les seves dues filles, que viuen als afores de Nova York. I dic ens mostra perquè un té la sensació d'observar-los, d'espiar-los gairebé a través de les finestres d'aquesta casa que habiten i que pren tanta importància en el relat. Ens colem al bell mig de la seva llar amb els primers anhels de joventut, els seguim a les sobretauls, als sopars amb els amics, a l'hora del conte sota l'atenta mirada de les nenes, ens posicionem davant les aspiracions de la vida de parella, a les anades i les tornades de la ciutat, ens infiltrem en les seves infidelitats, en els seus somnis, en la seva idea de futur, ens atrevim fins i tot a indagar en

les seves pors més universals i som amb ells encara quan assistim a l'evanescència de la vida familiar.

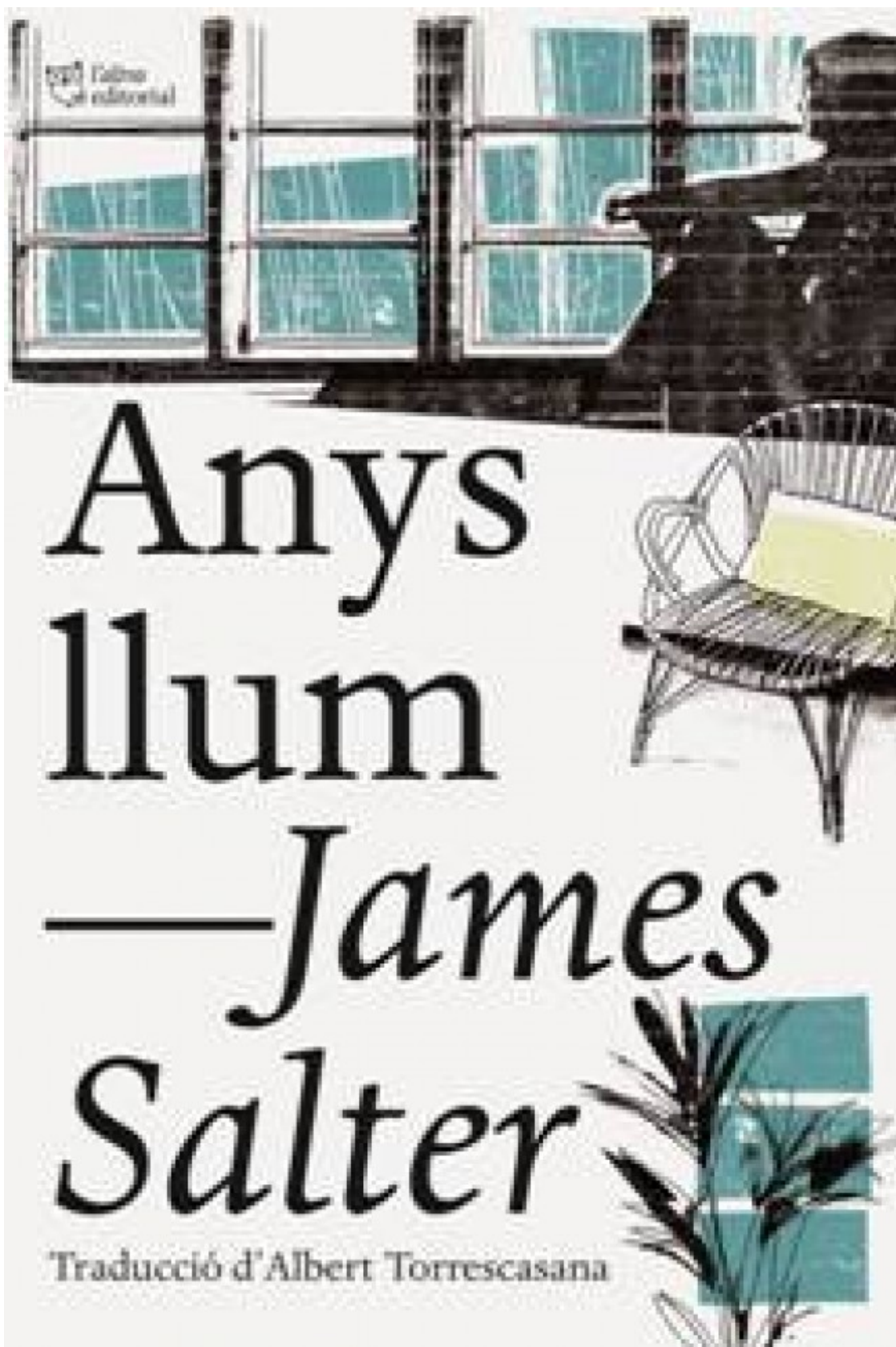
És un amor tan boig el meu per Salter que li perdono amb certa recança alguns defectes, pocs, poquíssims sota el meu punt de vista, com l'angoixa que m'ha fet sentir en cert moment, molt avançada ja la lectura, el dubte de si amb les vides de dues bones persones com en Viri i la Nedra n'hi hauria prou per sostenir tota una novel·la, o aquest excés de sofisticació que podria semblar que posa en perill la proximitat. Crec però, que no m'excedeixo quan dic que les virtuts fan decantar la balança descaradament cap a qualificar-la com una gran novel·la, una novel·la excel·lent, a més, per introduir-vos a l'univers de Salter si encara no heu tingut el gust de fer-ho, ja que el seu estil s'hi imprimeix d'una manera inconfusible.

Llegir Salter és deixar-se atrapar per l'art de les seves frases precises, netes, apassionades però estranyament asossegades, que sovint conformen un gir poètic o una reflexió que obliga a subratllar-les, a beure's cada paraula que les conforma fins a retenir-les i admirar-les. És deixar-se seduir pel poder d'observació de l'autor, pel preciosisme dels detalls i pel que gosaria dir que és l'ingredient secret de l'èxit de les seves novel·les i també dels seus contes: aquesta habilitat suprema per dotar de vida els personatges. A mi això últim em té el cor robat, li envejo d'una manera molt poc sana la capacitat de modelar, amb només quatre pinzellades, existències senceres amb tota la seva quotidianitat i la petitesa de certs gestos així com els matisos infinits i tota l'escala de grisos que acaben conformant una vida.

Seductora, astuta i elegantment nuada, *Anys llum* és justament el guió d'una vida, amb tots els plans que hi caben i tots els girs inesperats que els desfan i els transformen en una cosa que potser no és el que esperàvem. A vegades és esfereïdor com les veritats dels altres ens acaben per oferir un mapa sobre el qual traçar el camí de les nostres existències.

* La cirereta: La vida que comparteixen és misteriosa, és com un bosc; de lluny sembla una unitat que es pot entendre i descriure, però vista de més a prop es comença a disgregar, a diluir-se en llums i ombres, amb una densitat engegadora. Dins d'aquesta vida no hi ha forma, només detalls prodigiosos que arriben a tot arreu: sons exòtics, desbordaments de llum solar, fullatge, arbres caiguts, bestioles que fugen en sentir el cruixir d'una branca, insectes, silencis, flors.

I tot amb dependència, estretament entreteixit, enganyós. En el fons hi ha dues menes de vida. Hi ha, com diu en Viri, la que la gent es pensa que vius, i l'altra. I és precisament aquesta altra la que causa els problemes, la que frisem per veure.

Anys llum <http://www.laltraeditorial.cat/llibre/anys-llum/>

© James Salter, 1975

© de la traducció: Albert Torrecasana

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial

Primera edició: octubre 2017